

még többen leszünk s még kevesebb lesz a felosztható Föld vagyon.

Olvasom, hogy ma húszezerre becsülik annak a vagyonos körnek a létszámát, amely mintegy háromszáztrillió dollár fölött rendelkezik. Vagy már a vagyon rendelkezik fölöttük? Ki tudja. Persze most ne gondoljunk valami új tünetre. Nem új tudat-módosulatról van szó, hiszen régi témája már ez az íróknak. Amikor a legkisebb vagyon vagyonnal társult. Sokszor megtörtént ez a legkisebb társadalmi életközösségekben, a családok alakításában is. Fél hold föld, fél hold földet vett feleségül. Vagy az egyke zsákutcát választotta az osztozás elkerülésére.

Ez-ideig a tulajdon gyarapítása rendre a háborúk sorát gyarapította. A tulajdon közössé nyilvánítása pedig az emberek - munkatáboroknak álcázott gyűjtőhelyeken - a megsemmisítésükhöz vezetett az eddigi történelmi tapasztalatok szerint.

Olvasok olyan hírt is, hogy még napjainkban is rábukkannak minden technikai civilizációt elkerülő, elutasító indián törzsekre a perui őserdőkben. Működő élet- és vagyonközösségekre. Mert ott bizonyára a létük feltétele az élet- és vagyonközösség. Vagyis nincs is más vagyonuk, mint a közösség. Ilyenkor világosan látszik, hogy az igazi vagyon nem a megszámlálható pénz. És ilyenkor azt gondolom, hogy amilyen messze van ez az életforma mindennapjainktól, olyan messze lehet még az út másik vége. A cél. Az, amikor mindenki egyformán vehet a közösből. Csakhogy melyik az út eleje és melyik a vége? Az indián közösségétől induljunk-e vagy oda kellene érkeznünk?

Nem tudok válaszolni ezekre a kérdésre sem. Az osztozására sem. Innen a magam látószögéből csak azt látom, hogy rossz az irányzék. Vajon tudja-e az a húszezer vagyon-ember, hogy a vagyona pénzben számolva mennyit ér? Hiszen már ma is többbe kerül egy réz egy forintos, mint amennyi rá van írva. Talán nem is annyira a hatalom, hanem annak gondolkodása ellen kellene bizonyosságot tenni. Cselekvéssel. Minden más elcsépelet közhelyként hangzik. Ez is, amit eddig írtam. De erről szóltál már akkor, amikor a metanoiáról beszéltél.

Ha pedig magamból indulok ki, hiszen senki sem tud kibújni a bőrből. mégis csak azt gondolom, talán mégsem lehetetlennek látszó világmegváltásról van szó. Nem is a mindennapos templomba járásra, a kötelező rózsafüzér imádságos délutánokra gondolok, hanem a lélek igényének felismeréséről. Annak a belső rezdülésnek hallásáról, ami az embernek örömet okoz. Olyan ez mintha egy másik frekvencián szólna a zene. A denevér azt is hallja, amit az ember füle nem észlel. A többi lehet, hogy dübörgés csupán, a pénzben mért zaj. Ez a belső, lélek hangszerelte zene pedig öröm. Nekem is és annak is akinek segíthetek. Mert nem jött még rá magától, nem mutatta meg neki senki, hogy a belső

béke mekkora nyugalom s öröm. Ferenc bizonyára hallotta s ő képes volt ki is sugározni.

Ennyi jutott eszembe leveled olvastán. Sajnálom, kicsit bánt - írhattam volna úgy is, hogy kicsit szégyellem - hogy nem tudtam közösségnek hasznos, megfogható, cselekvésre indító gondolatokkal segíteni - és válaszolni leveledre. Szeretettel...

2001.

GYOMBOLAI MÁRTON LELKIGYAKORLATRA...

Kedve s Testvéreim Jézus Krisztusban!

Mondok egy Ady-sort:

*"En nem büvésznék, de mindennek jöttem,
A Minden kellett..."*

(Hunn, új legenda)

Lelki napunk mottójának szánom Ady e szavát, mert a mi számunkra sem szabad elégnék lennie annak, ami kevesebb, mint a minden.

Ki ez a mi? Az ember? Az ember, akit Vörösmarty "ez örült sár, ez istenarcú lény" szavakkal illet? Igen.

Az önismeret jegyében kellene eltelnie ennek a napnak. A delphoi jósda falára volt kiírva: Gnóthi sze auton!, azaz Ismerd meg magadat! Ismerjük magunkat? Merjük-e megismerni magunkat? Nyilvánvalóan azért jöttünk, hogy előbbre jussunk a jézusi Úton. Mi, magunk. Úgy, ahogy vagyunk. Vállalva önmagunkat azért, hogy előbbre juthassunk.

"Ki látott engem?" c. versében Ady Endre vállalja, hogy tükörbe néz.

Még párszor elolvashatnók. Talán meg is tesszük majd otthon. Most csak két sort emelek ki. Az egyik:

Pótolnak-e életet élet-morzsák?

S a másik:

Istenülő vágyaimba ki látott?

Hát ennyi a bevezetésem, s most a tárgyra térek.

1.tétel: Isten és ember nemcsak kettő, hanem egy is: "Én és az Atya egy vagyunk" (Jn 10,30). Jézus és mi is egy vagyunk: "Én vagyok a szőlőtő, ti vagytok a szőlővessző" (Jn 15,5). Vessző nincs tő nélkül; tő nincs vessző nélkül; a kettő nem kettő, hanem csak egy.

Jézus közvetítésével, Istennel is egy vagyunk: "könyörögök... hogy mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, énbennem és én tebenned, hogy ők is bennünk legyenek... hogy egyek legyenek, ahogyan mi egyek vagyunk, én öbennünk, s te énbennem, hogy tökéletesen egyek legyenek..."(Jn 17,20-23).

A tételt nem igazolom. Csak annyit mondok róla, hogy az evangéliumok Jézus ajkára adott tanítása ez a tétel. Meg még annyit, hogy e tartalom megfelelője megtalálható az összes nagy vallásokban. Egyszerűség kedvéért

nevezük Isten és Jézus, Jézus és az ember, Isten és az ember létazonosságának.

Megyek tovább és mondom ennek következményét:

2.tétel: Isten és ember egymásra utalt. Mit jelent ez? Kifejtem. Istennek van egy vállalkozása az emberrel: Ennek neve: malkut Jahve, basileia tú theú, regnum Dei, az Isten Országá. Amikor Jézust megkérdezik, hogy mikor jön el az Isten országa, azt válaszolja, hogy az Isten Országá rajtunk fordul (Lk 17,21). De ez csak annyit jelent, hogy Isten van ránk utalva. Van azonban Jézusnak egy másik szava is: Nálam nélkül (avagy: rajtam kívül) semmit sem tehetek (Jn 15,5). Ez viszont annyit jelent, hogy mi vagyunk rá utalva. Egyáltalán? Nem. Nála nélkül a piacgazdálkodás jegyében feleslegessé tehetünk négymilliárd embert, s Nála nélkül romhalmazzá rondíthatjuk városainkat, kipusztíthatjuk őserdeinket, hullahegyeket gyárthatunk magunkból, felrobbanthatjuk a Földgolyót. Mindezt meg tudjuk tenni Nála nélkül. Mindezt csak rajta kívül tudjuk megtenni. Isten Országát, szeretet-civilizációt viszont nem tudunk nála nélkül, rajta kívül teremteni, hanem csak őáltala, ővele, és őbenne, ahogyan ezt a szentmise liturgikus szövegéből is ismerhetjük.

Egyszerűség kedvéért mondhatjuk ezt magatartásbeli azonosságnak is. Ez a magatartásbeli azonosságunk Jézusnál megfogalmazódik többek között abban a mondatban is, amely harmadik tételünké lesz.

3. tétel: Keressétek előbb az Isten Országát..., s a többi mind ráadásként adatik nektek" (Mt 6,33). A tükörbe nézni hajlandó ember felmérheti a tényállást, hogy mi van nála előbb: az Isten országa-e, avagy a többi mind? A tükörbe nézni hajlandó ember meg tudja-e állapítani, hogy egyáltalán mi tartozik az Isten Országá és mi tartozik a többi mind kategóriába? Ha meg is tudja állapítani, ha meg is tudja mérni önmagát, mi változik tőle? Ettől még semmi. De megtörtént az első - vagy talán inkább csak egy - lépés annak érdekében, hogy a változási folyamat beindulhasson.

Hogy miként kell beindulnia a változási folyamatnak, az erre vonatkozó ismereteket a teológiának egy speciális ága gyűjtögeti: a lelki-ség-teológia. Nem a létazonosságról számol be - ezt elvégzi a dogmatika. Nem is a magatartásbeli azonosságról - ezt elvégzi a morális. A lelki-ség-teológia egy személy és egy körülötte kialakuló csoport utat járási eszközeiről számol be. Arról, hogy miképpen neveli magát

egy személy arra, hogy az Isten Országá előbbre való legyen számára, mint a többi mind. A lelki-ség-teológiai klasszikus ajánlata: imádsággal, böjttel és alamizsnával neveld magad!

Ezt a lelki napot négy darab 20 perces szöveg dajkálja, s mind a négy előadó a Bokorból kerül ki, s a nap végére megállapíthatjuk majd, hogy a Bokor mit tudott felkínálni önnevelésünk javára. Elkezdem az ajánlást. Én elszámolási technikákat kínálok fel a szóban forgó célra. Összesen hármat. Ezekből az első: a szeretetelszámolás. Nem a Bokor találta ki, hanem Franklin Benjámin, a 18. században élt amerikai természettudós, diplomata, filozófus és sok minden egyéb is. Úgy gondolta, hogy időt s energiát kell szánnia annak vizsgálatára, hogy élete mennyire felel meg azoknak az elvárásoknak, melyeket magával szemben támaszt. Papiros munkát vállalt ennek érdekében. A szakirodalom nyelvén: csinált magának Franklin-táblázatot. Miben áll ez? Oszlopba írom azokat a magatartásokat, amelyekre nevelni akarom magamat, meg azokat, amelyekről le akarok szokni. Kockás papíron írom őket oszlopba. Táblázat céljából írom őket oszlopba. Ez az oszlop lesz a táblázatom első rovata.

a Következő rovatokat pedig a hónap 30 napja adja. Minden nap este elszámolom a napot. Plusszal, ill. mínusszal jelölöm, hogy volt-e sikerem, vagy nem volt. Akinek ez túl durva megközelítésnek tetszik, osztályozhatja magát, mondjuk 0-tól... 5 pontig terjedő értékekkel. Naponként kiszámíthatom az átlagomat. Tíz naponként kiszámíthatom az átlagomat nemcsak az összes célkitűzéseimet illetően, hanem egy-egy témára vonatkozóan is. Még grafikont is készíthetek. Természetesen mindezt megtehetem havonként is. Egy negyed év múltán már kiváló lehetőségeim támadnak annak megállapítására, hogy fejlődtem-e és mennyit fejlődtem, vagy semmit sem fejlődtem, s a maradt a tört vér fekete folt, s meg kell állapítanom, hogy itt minden hiába, mert kutyából nem lesz szalonna. Biztatás következik: Lehetetlen, hogy ne legyen valami eredmény. Mért? Mert többet érek el, ha energiát fektetek be, mintha nem fektetek be.

Pénzelszámolás - Hát erre minek van szükség? Isten országa nincsen osztozás nélkül. Az emberiség 20%-a él jobban, mint mi. 80%-a rosszabbul él. Hónap 30 napja adja. Minden nap este elszámolom a napot. Plusszal, ill. mínusszal jelölöm, hogy volt-e sikerem, vagy nem volt. Akinek ez túl durva megközelítésnek tetszik, osztályozhatja magát, mondjuk 0-tól... 5 pontig terjedő értékekkel. Naponként kiszámíthatom az átlagomat. Tíz naponként kiszámíthatom az átlagomat nemcsak az összes célkitűzéseimet illetően, hanem egy-egy témára vonatkozóan is. Még grafikont is készíthetek. Természetesen mindezt megtehetem havonként is. Egy negyed év múltán már kiváló lehetőségeim támadnak annak megállapítására, hogy fejlődtem-e és mennyit fejlődtem, vagy semmit sem fejlődtem, s a maradt a tört

vér fekete folt, s meg kell állapítanom, hogy itt minden hiába, mert kutyából nem lesz szalonna. Bízgatás következik: Lehetetlen, hogy ne legyen valami eredmény. Mért? Mert többet érek el, ha energiát fektetek be, mintha nem fektetek be.

Pénzszámolás - Hát erre minek van szükség? Isten országa nincsen osztozás nélkül. Az emberiség 20%-a él jobban, mint mi. 80%-a rosszabbul él. Ha z a legspeciálisabb Bokor-találmány. Ilyesmiket találtunk ki az idők folyamán: Nagyon igaz a time is money; idő és pénz konvertibilis valuták; mondd meg, mire használok idődet, s megmondom, ki vagy stb. De ennél gorbábbakat is. Ha nem vagy hajlandó orvoshoz menni..., hanem nem vagy hajlandó laborba menni, ne csodálkozzál, hogy nem gyógyulsz meg. Aki nem hajlandó szembesülni azzal, hogy mire fordítja Isten napját, nemzet életét, azaz a napi 24 órát, az nem akar megtérni. Tessék már egyszer egy hónapon keresztül negyedórás pontossággal felírni, hogy mire fordítottam a napi 24 órát. Tessék megállapítani idő-felhasználási kategóriádat, s utána beszámolni lelkitanácsadónak-vezetőnek, s főleg önnönmagadnak, hogy milyen mutatók jöttek ki. A Bokorban ilyen fő kategóriákat alakítottunk ki:

- a/ Biológia (alvás, evés, tisztálkodás)
- b/ Kenyérkereset
- c/ Házi munka, családszolgálat
- d/ Kultúra, tanulás
- e/ Szórakozás (pl. TV)
- f/ "Isten Országá":

1. imádság
2. tanulás
3. karitász-tevékenység
4. csoportba járás
5. csoportot vezetés
6. "utána menés" (egyéni foglalkozás a megnyerendőkkel s a már megnyertekkel);

A nagy kérdés, hogy hajlandók vagyunk-e szembesülni a havi végeredménnyel. Esetleg azzal, hogy a TV egymaga háromszor annyit kap, mint amit Isten Országá címén el tudok könyvelni.

Tapasztalat: Jézusnak fel kellett adni a názáreti ácsipart és teljesen függetlenül kellett magát az Isten Országért. Bokortapasztalat: nem sokra jut, aki az "Isten Országá" kategóriájára nem tud növekvő mértékben - nem percek - hanem órákat felszabadítani.

Befejező ige: Mit használ az embernek akármennyi pénz is, a nagy elszámolásnál csak az fog számítani, hogy éheztem és ennem adtál. Ámen.

Nagymaros, 1972.

BULÁNYI GYÖRGY

FŐPAPOK, ÍRÁSTUDÓK ÉS VÉNEK

És kötélből osztott fonván kihajtá őket a templomból (Kodály, Jézus és a kufárok), s a megtisztított templomban Jézus, a tanító, ismét tanít. Idézet következik:

Odamennek a templomban tanító Jézushoz a főpapok s a nép vénei mondván: *Milyen hatalommal teszed ezeket? Ki adta neked ezt a hatalmat?* Ezeket. Miket? Utalhat a szó akár a templomtisztítására, akár a tanításra, akár mind a kettőre.

Ez a mai evangéliumi szakasz előzménye. S a mai szakasz folytatása? A gyilkos szőlőmunkásokról szóló példabeszéd, amely ezekkel a szavakkal fejeződik be: *és hallván a főpapok és a farizeusok Jézus példabeszédeit, megértették, hogy róluk beszél.* A 23-27. versekben olvasható az előzmény, a 33-46. versek mondják el a folytatást. Köztük a mai szakasz: a 28-32. versek. A 28. vers ezzel indul: *De mi a véleményetek erről? Nektek! Kiknek? Nem mondja meg a szöveg. A befejező, a 32. vers sem mond többet: ti nem hittetek Jánosnak, ti nem gondoltátok meg magatokat.* A misekönyv elé is teszi a mai szakasznak: *Abban az időben Jézus ezt mondta a főpapoknak és a nép véneinek...* De ez a nevesítés csak a mai szakasz előttiben: *a milyen hatalommal teszed ezt...* stb. szakaszban szerepel. A mai szakasz folytatásában viszont *a főpapok és a farizeusok*, ill. egyes kódexekben *a főpapok és az írástudók* szerepelnek.

Ha figyelembe vesszük az előzményt is, a folytatást is, akkor együtt van az egész szintársulat: főpapok, írástudók és vének. Nem resteltem a fáradozást, és konkordancia-szótárom alapján megállapítottam, hogy a szinoptikusoknál 20 ízben szerepelnek együtt a főpapok és az írástudók, ill. ezek farizeusi válfaja, 15 ízben a főpapok és a nép vénei, s csak 3 ízben van együtt mind a három: *az Emberfiának sokat kell szenvednie a vénektől, főpapoktól és írástudóktól.* A főpapok pedig – mint a Jézus elleni nagy meccs legfőbb érdekeltjei – még 25 ízben szerepelnek egymagukban is. Úgy gondolom, hogy ezzel szolid módon tisztáztuk, hogy a mai evangéliumi szakaszban kik lehetnek azok, akiktől Jézus megkérdezi: *Mi a véleményetek?*

Felelhetek ezek, szegények, akármit. Akár azt, hogy a gyerek semmiképpen nem pofázhat szembe az